

Rector Magnífic, President del Consell Social, Secretari General, Benvolgut Professor Ramon Gomis, Il·lustres autoritats acadèmiques, amics de la comunitat universitària i tots el que amb la vostra assistència honoreu aquest acte solemne.

La proposta del Professor Joan Vendrell per incorporar a la nostra Universitat el Professor Gomis, va aconseguir un ampli consens en el Departament de Medicina i Cirurgia. Com a Director d'aquest Departament em plau i m'honora fer-vos la semblança del Professor Gomis.

En l'actualitat el Professor Gomis és catedràtic de medicina a la Universitat de Barcelona, director de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer, i consultor sènior en Endocrinologia a l'Hospital Clínic de Barcelona.

“Es va educar a Reus, on va néixer el dia de Nadal de 1946. Els estudis de batxillerat els va cursar a l'Institut Gaudí de Reus i ja durant aquest període es va interessar per les ciències naturals, formant part d'un grup d'alumnes aplegats al voltant del naturalista Joan Ribas que els ensenyà microscòpia i a observar vegetals i animals des d'una lectura cel·lular.

Va estudiar Medicina a la Universitat de Barcelona, on més endavant va defensar la seva tesis doctoral (1982) sobre fisiopatologia de l'hiperinsulisme a la cirrosi en el marc de l'equip de recerca que liderava el professor Joan Rodés. La seva vinculació a la ciència biomèdica ha estat molt lligada a la figura d'aquest mestratge, a qui va substituir, més endavant, com a director recerca de l'Hospital Clínic i de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi Sunyer (IDIBAPS) (2004-2017). Aquest institut és considerat com l'institut biomèdic amb més producció científica de tot l'Estat espanyol i un dels més competitiu a Europa.

El mateix any 1982, després de la lectura de la tesis doctoral, va marxar al Laboratori de Medicina Experimental de la Free University de Brussel·les, dirigit pel professor Willy Malaisse on va formar-se en Biologia Cel·lular aplicada a l'estudi de l'illot pancreàtic i, en concret, va identificar i estudiar la funció d'un enzim la transglutaminasa a l'exocitosi de la insulina a la cèl·lula beta pancreàtica.

Format com a metge resident en endocrinologia i nutrició a l'Hospital Clínic de Barcelona ha exercit com a metge endocrinòleg a l'Hospital de Bellvitge, a l'Hospital de Reus i a l'Hospital Clínic des de 1974 fins l'actualitat, i en aquest darrer hospital hi exerceix com a consultor sènior al Servei d'Endocrinologia i Nutrició. Ha servit al propi Hospital en tasques de gestió com a cap de la Secció de diabetis i com a cap del Servei d'Endocrinologia.

Tota la seva activitat assistencial ha estat vinculada a la docent, i ha donat lliçons a la pròpia Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona en qualitat de professor associat, de professor titular i com a catedràtic al Departament de Medicina Interna. En concret, les lliçons de grau i de postgrau sempre han versat sobre la malaltia diabètica, l'obesitat i la nutrició, camps en els que també ha orientat la major part de la seva recerca científica.

L'any 1984 va impulsar la creació del Laboratori de Diabetis i Obesitat vinculat, a l'inici a l'Hospital Cínic i més endavant a l'IDIBAPS. L'activitat d'aquest laboratori ha estat orientada a la recerca traslacional, amb una preocupació major per facilitar una integració de la pròpia recerca clínica amb la recerca més bàsica, i així potenciar l'aplicació de la biologia molecular i les òmiques, a la prevenció i curació de les malalties.

Entre les troballes de més interès impulsades pel laboratori que ha dirigit es troben la funció del transportador de la glucosa (GLUT 2) en illots humans de malalts amb i sense diabetis, els estudis en rosegadors sobre la activitat de l'enzim glicerofosfat dehidrogenasa mitocondrial i el seu paper en la etiopatogenia de la diabetis tipus 2, l'aplicació del transplant d'illots pancreàtics al tractament de la diabetis tipus 1, tan en humans com en models animals experimentals, amb especial atenció al procés de revascularització, i l'aplicació de les sals de tungstat sòdic al tractament de la diabetis mellitus i l'obesitat. En els darrers anys ha reorientat la seva recerca a la troballa de noves dianes terapèutiques per al tractament de la diabetis, amb la intenció de dissenyar medicaments per tal d'induir la replicació de la cèl·lula beta. Totes aquestes troballes, i altres no citades, han estat publicades a revistes de ciència mèdica Lancet, New England Journal Medicine, Diabetes, Diabetologia, JAMA, Cell, Endocrinology, Journal Biological Chemistry, entre d'altres. Un dels seus treballs ha estat citat en una editorial pel professor K Polonsky, a New England, com un dels cinquanta més rellevants en els darrers 200 anys de recerca i innovació en diabetis.

En total són més de 350 els articles publicats. També ha dirigit 30 Tesis Doctorals, 2 d'elles amb Premi Extraordinari i 2 Tesis europees. Així mateix és avaluador de les publicacions següents: Diabetologia, Diabetes, The Lancet, Journal of Hepatology, Endocrinology, British Pharmacology, American Journal of Physiology, Endocrine, Hormone and Metabolic Research, Revista Clínica Española, Medicina Clínica.

Diferents universitats d'arreu i societats científiques l'han convidat a presentar resultats d'aquesta activitat científica. Podria destacar la British Diabetic Association i la European Association for Study of Diabetes, entre moltes d'altres.

En els darrers quinze anys ha compatibilitzat les activitats clíniques, docents, i investigadores amb la gestió de la recerca tan en la coordinació de xarxes científiques, el CIBER de diabetis del Instituto de Salud Carlos III, com en la direcció de societats científiques, però molt especialment en la direcció de l'Institut de Recerca Biomèdica August Pi Sunyer (IDIBAPS).

Està en possessió de 4 patents referides a obesitat, malaltia d'Alzheimer, hemostasia i marcador epigenètic per la diabetis.

Aquesta activitat científica ha estat reconeguda per diferents distincions: el Premi Nacional de Recerca de Catalunya, la medalla Narcís Monturiol a la Recerca i a la Innovació, la distinció com a membre de l'Acadèmia Europea, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i el nomenament de fill il·lustre de la ciutat de Reus.

Hi ha un aspecte de la seva trajectòria personal que voldria remarcar. Un lloc destacat en la seva activitat ha estat la literatura i el teatre. Ha escrit vuit obres de teatre, algunes d'elles estrenades al Teatre Lliure i al Teatre Romea de Barcelona, i al Teatre Fortuny de Reus, entre d'altres. Les tres primeres obres estan ambientades al Camp de Tarragona, en estil de realisme crític. Ha escrit també prosa, viatges i biografies, com ho seria la biografia juvenil del poeta reusenc Gabriel Ferrater. Ha rebut el premi de la crítica de Serra d'Or i el premi de narrativa de l'Enciclopèdia Catalana. Tanmateix va ser un dels fundadors del grup de teatre independent La Tartana, a Reus el 1968 i actualment és el president del Patronat del Teatre Lliure.

Ha tingut una estreta relació amb la Universitat Rovira i Virgili. Per exemple ha col·laborat amb la Universitat Rovira i Virgili com a científic i com a gestor de la ciència biomèdica. Ha desenvolupat xarxes de diabetis i metabolisme amb els professors Lluís Massana i Joan Vendrell, ha participat en el procés de jerarquització de l'Hospital de Sant Joan de Reus, en ocasió del trasllat de l'antiga delegació de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, i ha assessorat la Fundació de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili, en el seu recent procés de reorganització de la seva governança.

Rector Magnífic, en la mesura que m'ha estat possible, he exposat la vida i obra del Professor Ramon Gomis de Barberà. Crec doncs, haver dit prou perquè amb la vostra autoritat li sigui atorgat el reconeixement dels seus mèrits. Per tant, Rector Magnífic, us demano que us digneu nomenar doctor honoris causa el Professor Ramon Gomis de Barberà i incorporar-lo a la nostra Universitat.